

23 mai 2018

CEB nr. 215

RAPORT

asupra proiectului Legii cu privire la modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2018 nr. 289/2017

(nr.151 din 15.05.2018)

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2018 nr. 289/2017, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop ajustarea indicatorilor bugetari la venituri, cheltuieli și soldul bugetar (deficit) reieșind din reestimarea prognozelor principalilor indicatori macroeconomici, revizuirea și prioritizarea programelor de cheltuieli, implementarea programelor noi, și asigurarea implementării în continuare a reformei administrației publice centrale.

Proiect de lege prevede majorări cu 303,5 mil. lei la partea de venituri, iar la partea de cheltuieli a bugetului de stat se prevăd majorări cu 652,1 mil. lei, respectiv modificările operate la partea de venituri și cheltuieli a bugetului de stat s-au soldat cu majorarea deficitului aprobat a bugetului de stat cu 348,6 mil. lei.

Reieșind din nivelul de executare a **veniturilor bugetului de stat** în primul trimestru ale anului curent, precum și avînd la bază prognoza revizuită a unor indicatori macroeconomici, estimările scontate pe an a bugetului de stat, denotă majorări pe unele tipuri de venituri în sumă totală de 1 609,5 mil. lei, iar pe altele diminuări în sumă de 1 306,0 mil. lei

Astfel, majorarea volumului veniturilor bugetului de stat cu 303,5 mil. lei se propune din contul majorării încasărilor la impozite și taxe cu 1 078,5 mil. lei și la alte venituri - cu 123,8 mil. lei. Totodată, la capitolul granturi se estimează diminuări de 902,8 mil. lei.

Principalele majorări sunt pe următoarele tipuri de venituri:

- taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate – cu 676,0 mil. lei;

- taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – cu 247,3 mil.lei;
- impozite pe venitul persoanelor fizice și juridice – cu 106,6 mil.lei, inclusiv impozite pe venitul persoanelor fizice – 38,2 mil.lei și persoanelor juridice – 68,4 mil.lei;
- taxele pentru comerțul exterior – cu 97,8 mil.lei;
- accizele la produsele din tutun importate – cu 88,2 mil.lei;
- accizele la produsele petroliere importate – cu 87,3 mil.lei;
- accizele la autoturismele importate – cu 79,9 mil.lei;
- alte venituri încasate în bugetul de stat - cu 113,3 mil. lei;
- venituri colectate de către autoritățile/instituțiile bugetare – cu 23,4 mil.lei;
- impozitul unic perceput de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației – cu 5,2 mil.lei.

Tipuri de venituri, la care se estimează diminuări, sunt:

- majorarea restituirilor la TVA și accize - cu 297,0 mil. lei;
- venituri din proprietate – cu 9,8 mil.lei;
- plăți pentru poluarea mediului – cu 10,4 mil.lei;
- granturi externe pentru susținerea bugetului – cu 903,7 mil.lei. La granturile pentru suport bugetar au fost excluse granturile din partea Comisiei Europene, care au fost primite la finele anului 2017, a căror debursare trebuia să aibă loc în 2018 (o tranșă din programul ENPARD), pentru sectorul energetic și tranșa III din asistența macrofinanciară. Concomitent, au fost actualizate sumele intrărilor de granturi în baza evaluărilor efectuate de către Comisia Europeană pe acordurile implementate. Toate estimările de granturi au fost reestimate la cursul de schimb, utilizat la rectificarea bugetului.

Cheltuielile bugetului de stat se propun a fi majorare cu 652,1 mil.lei sau cu 1,6% față de cele aprobate în buget.

Cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe se diminuează cu 703,0 mil.lei, sau cu 16,3% față de volumul aprobat în buget.

Cheltuielile suportate din contul resurselor generale și celor colectate de autoritățile/ instituțiile bugetare se majorează la total cu 1 355,1 mil.lei sau cu circa 3,7%.

În aspect economic, *cheltuielile curente*, în bugetul de stat se propun a fi majorate cu 553,4 mil.lei, și vor constitui 35 789,8 mil.lei.

Cheltuielile de personal se prevăd în sumă de circa 6 821,0 mil.lei, fiind propuse majorări în sumă de 103,8 mil. lei, pentru implementarea normelor prevăzute de legislație.

Suplimentar au fost incluse alocații în sumă de circa 32,4 mil. lei, pentru consolidarea capacității unor autorități publice create/reorganizate (Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Autoritatea Națională de Integritate, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție, etc.), cheltuieli pentru Comisia Electorală Centrală legate de alegerile locale, achitarea plăților prevăzute de legislația în vigoare din contul veniturilor colectate suplimentar.

La propunerile unor autorități publice centrale sunt incluse diminuări la cheltuieli de personal în sumă totală de 10,5 mil. lei, legate de reorganizările produse și funcțiile vacante existente.

Cheltuielile pentru *bunuri și servicii* se majorează cu 217,2 mil. lei (vor constitui 2 430,7 mil. lei), destinate asigurării funcționalității instituțiilor bugetare, incluzând și cheltuielile estimate în sumă de 113,2 mil. lei pentru unele autorități/instituții publice la autogestione, ca urmare a modificării statutului acestor entități (Agenția Națională Transport Auto, Autoritatea Aeronautică Civilă, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, Agenția Navală, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură), în contextul reformei administrației publice centrale.

Cheltuielile pentru achitarea *dobânzilor aferente datoriei de stat* se diminuează cu 151,6 mil. lei (vor constitui 1 667,9 mil. lei), cu o diminuare de din contul deservirii la costuri mai mici a valorilor mobiliare de stat emise anterior.

Cheltuielile pentru *subsidii* se majorează cu 992,1 mil. lei (vor constitui 3877,6 mil. lei), dintre care pentru Programul de reparație a drumurilor publice naționale, locale, comunale și a străzilor – 800,0 mil. lei, consolidarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare publice – 105,3 mil. lei, dezvoltarea Serviciului National Unic pentru Apeluri de Urgență 112 – 63,6 mil. lei.

Pentru *prestații sociale*, alocațiile se majorează cu 16,7 mil. lei (vor constitui 387,0 mil. lei), necesare pentru acoperirea insuficienței la plata ajutoarelor bănești și indemnizațiilor la încetarea contractului de muncă.

Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat se reduc la total cu 293,4 mil. lei (vor constitui 6465,1 mil. lei), dintre care transferurile pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat - cu 241,8 mil. lei, iar transferurile pentru prestații sociale - cu 51,6 mil. lei.

Transferurile către bugetele locale se majorează cu 72,5 mil. lei (vor constitui 9933,8 mil. lei), urmare a majorării normei financiare de alimentare a copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ începând cu 1 septembrie 2018, acoperirii insuficienței de mijloace ale unor instituții de învățământ și școli sportive, calcularea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală la ajutorul material pentru angajații instituțiilor de învățământ și a școlilor sportive, majorării unor plăți și prestații sociale, precum și acoperirea cheltuielilor

efectuate în anul 2017 din contul veniturilor proprii ale bugetelor locale pentru măsurile de protecție socială, infrastructura drumurilor publice locale și cheltuieli capitale finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat și compensarea veniturilor ratate pentru anul 2018 urmare anulării încasărilor la bugetele locale a amenzilor aplicate de secțiile de supraveghere și control ale traficului rutier.

Pentru *cheltuielile capitale* se vor direcționa cu 98,7 mil. lei mai mult față de aprobat (vor constitui 6 194,7 mil. lei). Majorarea respectivă se datorează lansării Programului de reparație periodică a drumurilor publice naționale (în limitele localităților), locale, comunale și a străzilor.

Propunerile de modificare a cheltuielilor pe grupe funcționale rezultă din revizuirea și prioritizarea programelor de cheltuieli, ținând cont de rezultatele executării de la începutul anului și estimările pînă la finele anului 2018.

Concomitent, modificările respective la nivel funcțional, dar și sub aspect organizațional, reies din impactul reformei administrației publice centrale implementate de Guvern, care a rezultat în redistribuirea alocațiilor între autoritățile vizate de reformă.

Propunerile de modificare a cheltuielilor pe grupe funcționale se prezintă după cum urmează:

- cheltuielile pentru grupa *Serviciile de stat cu destinație generală* se prevăd cu o creștere de 347,3 mil. lei sau cu 5,5% față de aprobat;

- pentru grupa *Apărarea națională* sunt prevăzute cu o majorare de 18,0 mil. lei, sau cu 2,9% de aprobat;

- pentru grupa *Ordine publică și securitate națională* sunt prevăzute cu o majorare de 62,3 mil. lei sau cu 1,4% față de aprobat;

- pentru grupa *Servicii în domeniul economiei* sunt prevăzute cu o majorare de 264,7 mil. lei, sau circa 3,7% față de aprobat;

- pentru grupa *Protecția mediului* sunt prevăzute cu o diminuare de 8,5 mil. lei, sau circa 5,4% față de aprobat, ca urmare a diminuarea cheltuielilor din cadrul proiectului finanțat din surse externe.

- pentru grupa *Gospodăria de locuințe* sunt prevăzute cu o majorare de 6,4 mil. lei, sau cu circa 1,4% față de aprobat;

- pentru grupa *Ocrotirea sănătății* sunt prevăzute cu o majorare de 141,3 mil. lei sau cu 3,6% față de cele aprobate;

- pentru grupa *Cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret* sunt prevăzute cu o creștere de 25,6 mil. lei sau 3,7% față de cele aprobate;

- pentru grupa *Învățămînt* sunt prevăzute cu o creștere de 47,8 mil. lei sau 0,5% față de aprobat;

- pentru grupa *Protecție socială* sunt prevăzute cu o micșorare de 252,6 mil. lei sau cu 3,3% față de cele aprobate, ca urmare a majorării veniturilor proprii ale bugetului asigurărilor sociale de stat.

Balanța bugetului de stat și finanțarea deficitului bugetar ca urmare a modificărilor operate la partea de venituri și cheltuieli a bugetului de stat s-au soldat cu majorarea deficitului aprobat a bugetului de stat cu 348,6 mil. lei, în sumă nominală constituind 5 062,5 mil. lei.

Ca pondere în PIB deficitul de casă a bugetului va constitui 3,1% comparativ cu 2,9% aprobat. Totodată, acest nivel al deficitului nu afectează regula fiscală stabilită în art.15 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, potrivit căreia nivelul-limită anual al deficitului bugetului public național, excluzând granturile, să nu depășească 2,5% din produsul intern brut. Conform estimărilor, suma deficitului, fără granturi, va constitui 4,3% din PIB față de 4,7% din PIB aprobat. Suma deficitului, fără granturi și cheltuieli capitale pe proiecte din surse externe, va constitui 2,47% din PIB față de 2,5% din PIB aprobat.

Totodată, se propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a schimbărilor, parvenite în special la intrările de împrumuturi externe.

Concomitent, au fost reestimate resursele proiectelor finanțate din surse externe, deficitul pe această componentă a bugetului de stat fiind în scădere cu 697,2 mil. lei, iar la componenta de bază se majorează cu 1 045,8 mil. lei.

Principalele modificări la sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat sunt următoarele:

- la active financiare suma totală se majorează cu 192,0 mil. lei, inclusiv din contul:

- majorării procurării acțiunilor și altor forme de participare în capitalul social în interiorul țării (reducerea sumei pentru participarea în capitalul social al ÎS "Calea Ferată din Moldova" cu 46,2 mil. lei, alocarea sumei de 102,0 mil. lei în calitate de aport SRL "Arena Națională", majorarea capitalului social ÎS „Palatul Republicii” – 19,5 mil. lei, ÎS "Pensiunea din Holercani" – 11,95 mil. lei) – 87,25 mil. lei;

- alte creanțe ale bugetului (rambursarea mijloacelor bugetare din anii precedenți) – 330,5 mil. lei;

- micșorarea cu 51,3 mil. lei a sumelor destinate rambursării împrumuturilor recreditate;

- la datorii suma totală se majorează cu 323,0 mil. lei, după cum urmează: datoria internă se majorează cu 2091,1 mil. lei, iar datoria externă se reduce cu 1768,1 mil. lei.

Finanțarea externă a fost redusă cu 1 869,8 mil. lei, respectiv cu 1049,3 mil. lei din contul împrumuturilor pentru susținerea bugetului și 820,5 mil. lei din contul împrumuturilor destinate proiectelor finanțate din surse externe. Din suma totală a împrumuturilor pentru suport bugetar a fost exclusă asistența macrofinanciară din partea UE tranșa III în sumă de 414,0 mil. lei suportul bugetar oferit de Banca Mondială pentru reforma educației în sumă de 31,2 mil. lei și DPO tranșa II în valoare de 555,9 mil. lei. Din suma totală a împrumuturilor pentru proiecte finanțate din surse externe au fost reduse intrările pe următoarele proiecte majore: Construcția penitenciarului din Chișinău – 111,5 mil. lei, Reabilitarea rețelelor electrice – 91,4 mil. lei, Construcția Sălii polivalente – 200,0 mil. lei, Proiectul de susținere a programului în sectorul drumurilor – 352,4 mil. lei (au fost reziliate contracte și urmează să fie lansate alte proceduri de licitație ce va duce la imposibilitatea de valorificare a sumelor aprobate), IFAD VII – 52,2 mil. lei. De asemenea, toate intrările de împrumuturi au fost reestimate la cursul de schimb actualizat.

Sumele destinate rambursării împrumuturilor externe în urma precizării termenelor de rambursare și a fluctuației cursului de schimb se reduc cu 101,7 mil. lei față de suma aprobată în buget.

Soldul datoriei de stat în anul 2018. La situația din 31 decembrie 2018, soldul datoriei de stat în valoare nominală va constitui 56 976,5 mil. lei, diminuându-se cu 4 753,0 mil. lei față de valoarea aprobată, fiind influențat de diminuarea soldului datoriei de stat externe cu 5 353,0 mil. lei ca urmare a diminuării intrărilor de împrumuturi de stat externe și prognozei de apreciere a monedei naționale față de dolarul SUA. Astfel, ponderea soldului datoriei de stat în PIB se va micșora cu 3,0 p.p., față de valoarea aprobată, și la situația din 31 decembrie 2018 va constitui 35,0 % din PIB.

În structura datoriei de stat, la finele anului 2018, ponderea datoriei de stat externe va constitui 57,1%, iar a datoriei de stat interne - 42,9%.

La situația din 31 decembrie 2018, datoria de stat internă va constitui 24 459,6 mil. lei. Ponderea soldului datoriei de stat interne în PIB va constitui 15,0%.

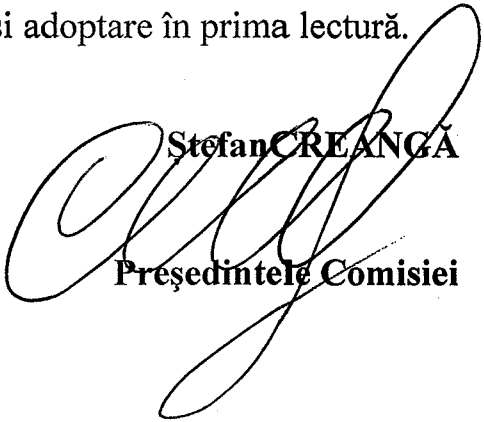
La situația din 31 decembrie 2018, soldul datoriei de stat externe nu va depăși 32 516,9 mil. lei (1 936,7 mil. dolari SUA). Ponderea soldului datoriei de stat externe în PIB va constitui 19,9%.

Pornind de la modificările și ajustările propuse la partea de venituri, partea de cheltuieli, soldul bugetar și sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat, respectiv, se operează modificări la partea textuală a Legii bugetului de stat pe anul 2018, iar anexele nr.1-5 se expun în redacție nouă.

Amendamentele și propunerile înaintate vor fi examinate în lectura a doua, iar îmbunătățirea părții textuale a legii vor fi luate în considerație la redactarea finală a proiectului.

Pe anul 2018 veniturile bugetului de stat se propun de a fi stabilite la nivel de **36.922.005,0 mii lei**, și cheltuielile bugetului de stat se propun a fi stabilite la nivel de **41.984.505,0 mii lei**, cu un deficit în sumă de **5.062.500,0 mii de lei**.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul legii cu privire la modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2018 nr. 289/2017, spre examinare și și adoptare în prima lectură.

Stefan CREANGĂ
Președintele Comisiei